

Müzakereler Başladı, Şimdi Ne Olacak?

Ahmet KARAYİĞİT

Ülkemizin AB macerası çok eskilere dayanıyor.

40 yılı aşkın bir süredir, “çağdaş medeniyetler seviyesine ulaşmak” hedefi doğrultusunda AB’nin kapılarını aşındırıyoruz.

İnişli çıkışlı bir rota izleyen bu süreçte pek çok aşama geçirdik.

Bizden sonra üyelik başvurusu yapan pek çok ülke şimdi tam üye konumunda.

Biz başvuru yaptığımızda milli geliri bizden düşük olan ülkeler, AB’ye üye oldular ve milli gelirimizi katladılar.

AB’nin çok geniş fonlara sahip olduğu dönemde bu ülkeler, kalkınmak için sırtlarını AB’ye dayayarak önemli kazanımlar elde ettiler.

Biz ise adaylık merhalesini bile çok yakın tarihte kazanabildik.

Henüz tam üye olmadan gümrük birliğine dahil olan tek ülke olduk.

Ve Aralık 2004’te verilen sözler zorlu bir maraton sonrasında yerine geldi ve 3 Ekimde müzakereler başladı.

AB ile müzakereler sadece ülkemiz ve AB açısından değil tüm dünya açısından son derece önemli.

ABD ve önde gelen Müslüman ülkeler ve örgütler AB’ye ülkemizin AB’ye tam üye olması yönündeki taleplerini iletiler.

Tüm dünya, dünya barışının sağlanabilmesi, doğu-batı bütünleşmesinin hayata geçirilebilmesi için bu sürecin çok önemli olduğuna inanıyor.

O yüzden gözler 3 Ekimde Lüksembourg’a çevrildi.

Kıbrıs Rum Kesimi ve Avusturya'nın çıkardığı zorluklar sebebiyle görüşmeler zaman zaman kilitlenme noktasına geldi.

Kıbrıs'ın diğer uluslararası örgütlere katılmasının ülkemizce veto edilmemesini şart koşması ve Avusturya'nın tam üyelik yerine "imtiyazlı ortaklık" seçeneğinde diretmesi işleri zaman zaman çikmaza itti.

Ancak üzerinde büyük tartışmaların yaşandığı 22 maddeden oluşan Çerçeve Belge karşılıklı olarak kabul edildi.

Çerçeve belgede bizi rahatsız eden bu unsurlardan "imtiyazlı ortaklık" tamamen çıkarılırken, "AB'nin hazmetme kapasitesi"ne yapılan atıf kuvvetlendirildi.

Rumların isteği üzerine konulan "Türkiye'nin AB üyelerinin uluslararası organizasyonlara ve düzenlemelere katılımı konusundaki politikalarını da AB ile uyumlu hale getirmesi" ifadesi ise Türkiye için yapılan deklarasyonla dengelenmeye çalışıldı.

Çerçeve Belgesinde yer almasını şart koştuğumuz "Müzakerelerin ortak hedefi tam üyeliktir" ifadesi ise metinde yer aldı.

Ufak bir gecikmeyle olsa da müzakereler resmen başladı.

Öyle ki Lüksembourg'da, Dışişleri Bakanı Sayın GÜL'ün yetişebilmesi için saatler gece yarısını göstermeden durduruldu.

Müzakerelerin başlaması kuşkusuz bu güne kadarki Türkiye-AB ilişkilerindeki en önemli aşama.

Artık dereyi gördük ve paçaları sıvamamızın zamanı geldi.

Önümüzde bizleri zorlu bir süreç bekliyor.

Hatta denilebilir ki asıl kavga şimdi başlıyor.

Artık "Kopenhag Kriterleri" duvarını aştık.

Önümüzde müzakereler ve "Maastricht Ekonomik Kriterleri" gibi yeni aşamalar var.

Şimdi içinde bulunduğumuz aşama, tarama süreci.

2006'ının Eylül-Ekim aylarına kadar sürmesi beklenen bu süreç içerisinde ülkemiz ve AB mevzuatı karşılıklı olarak gözden geçirilerek hangi müzakere başlıklarının öncelikli olarak ele alınacağı belirlenecek.

Başmüzakereci olarak atanan Devlet Bakanı Sayın BABACAN'ın ifadesine göre tarama 20 Ekimde başlayacak.

Yıl sonuna kadar 8-10 başlığın taramasının başlaması gündemde.

Taraması biten başlıklar için 2006 yılı bitmeden müzakerelerin başlayabileceği tahmin ediliyor.

İlk olarak açılması muhtemel başlıklar arasında bilim-araştırma ve eğitim-kültür geliyor.

Tarama sürecinde eksiklikler tespit edilirken müzakere sürecinde bu eksiklikler gideriliyor.

Müzakere başlıklarının tamamının kapanmasının sonrasında ise onay aşaması geliyor.

AB'nin tüm üyelerinin bu sürece onay vermesi gerekiyor.

Bu süreç alışlagelen müzakere anlayışından daha farklı.

Bu müzakereden anlamamız gereken; AB mevzuatına hangi yöntemlerle ve ne kadar bir zaman zarfında adapte olacağımız ve hangi başlıkların daha önce ele alınacağı olması gerekiyor.

AB'nin aday ülkelerle yürüttüğü müzakereler, aralarında mal, kişi, hizmet ve sermayenin serbest dolaşımı, rekabet politikası, tarım, balıkçılık, ulaştırma, çevre, enerji, sanayi, bilim ve araştırma, eğitim, tüketici ve sağlığın korunması gibi konuların bulunduğu başlıklarda yürütülecek.

Ülkemizin en çok zorlanacağı konu olarak karşımıza tarım ve çevre çıkıyor.

Hava kalitesi, atıkların yönetimi, endüstriyel atıkların kontrolü konularındaki düzenlemelere uyum sağlayabilmek için ciddi yatırımlar yapılması gerekecek.

Müzakere sürecinin etkilerini yavaş yavaş hem günlük hem de iş hayatımızda görmeye de başlayacağız.

Elbette her şey sihirli bir değnek değmiş gibi birdenbire değişmeyecek.

Ancak bazı hususlarda eskisi ve yenisi arasında çok net çizgiler ortaya çıkacak.

Örneğin, artık çöp dağlarına izin verilmeyecek.

Ülkemizde pek çok konuda olduğu gibi bu hususta da hazırlık çalışmaları önceden yürütülmeye başlamıştı.

30 Temmuz 2004 tarihli Resmi Gazete ile yayınlanan “Ambalaj ve Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği” ile daha önce yürürlükte olan Katı Atıkların Kontrollü Yönetmeliği, içerik ve kapsamı AB direktifleri ile uyumlu olacak şekilde yeniden düzenlendi.

Atık malzemelerin niteliğine (hammaddesine) göre belirli oranlarda geri dönüşümü mecburi tutuluyor.

Buna göre atıklar; öncelikle kaynağında muhakkak ayrıştırılacak, ayrıştırılan atıkların geri kazanımı için tesisler kurulacak.

Kullandığımız pek çok üründe çevreye zararlı olmama kriteri aranacak.

Uygulama için pilot kent seçilen İzmir’de çalışmalar bir süredir yürütülüyor.

Henüz kentimizin hepsinde bu yönetmeliğe uygun bir sistem kurulamadı.

Ancak ilk uygulamaların ümit verici olduğu düşünülüyor.

Firmaların kendi pis su atıklarını işlemeden çevreye deşarj etmesi tamamen yasaklanıyor.

Çevreyi en ufak şekilde dahi olsa kirleten, caydırıcı şekilde cezalandırılacak.

Tüm AB ülkeleri 2011 yılı itibarıyla tamamen kurşunsuz, kükürtsüz ve dizel benzine geçiş yapacağı için bu konuda hazırlık yapmamız gerekecek.

Havayı kirleten gazların kullanımı belli oranların altına çekilecek.

Sadece çevre ve hava değil, ses kirliliğinin de önüne geçilecek; inşaatlarda, işyerlerinde ve hatta evlerde bile gürültüyü engelleyici tedbirler alınacak. Ev aletlerinin gürültü standartları denetlenecek.

İşyerleri için AB’nin getirdiği işyeri düzenleme standartları geçerli olacak. İşyerindeki alan sınırı, hijyen koşulları, ısıtma-soğutma gerekleri benimsenecek.

Ehliyet almak zorlaşacak.

Ambalajsız ürün satılamayacak.

AR& GE BÜLTEN

ARAŞTIRMA VE MESLEKLERİ GELİŞTİRME MÜDÜRLÜĞÜ
EKİM

Gıda ürünlerinin içinde bulunan sağlığa aykırı maddelerde AB'nin uyguladığı alt ve üst limitler gözetilecek.

Ustalık sertifikaları AB standartlarına göre düzenlenecek. Belgeyi alan ustanın AB sınırları içinde mesleğini icra etmesi mümkün olacak.

Sadece bu hususlar bile hayatımızın ve iş yapma biçimimizin köklü bir biçimde değişeceğini net bir şekilde ortaya koyuyor.

Bazı değişikliklerin kısa vadede ülkemize ve iş adamlarımıza yeni yükler getireceği çok açık.

Ancak uyum aşamasının geçilmesi ile birlikte daha modern, daha sağlıklı ve daha insancıl şartlarda yaşamak mümkün olurken iş yerlerimizin uluslararası rekabet şansı da daha çok artacak.